

A Pécsi Ítéltábla a Hantos Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Hantos Ádám és dr. Gál Anna ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I.rendű felperes címe) I. rendű és **II.rendű felperes neve** (II. rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek - a **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű, a dr. Antóny Zsolt jogtanácsos és dr. Joó Éva ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **II.rendű alperes neve** (II. rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt a Pécsi Törvényszéken indított perében a 2013. április 9. napján kelt 11.P.21.160/2010/65. számú ítélet ellen a II. rendű alperes részéről 66. sorszám alatt előterjesztett és Pf.III.20.268/2013/5. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az I. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítés összegét 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forintra, és ennek 2013. április 9. napjától járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára, míg a II. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítés összegét 1.000.000 (egymillió) forintra, és ennek 2013. április 9. napjától a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

A II. rendű alperes által az együttesen jogosult felpereseknek fizetendő vagyoni kártérítés összegét 1.795.358 (egymillió-hétszázkilencvenötezer-háromszázötvennyolc) forintról 1.273.325 (egymillió-kétszázhetvenháromezer-háromszázhuszonöt) forintra, és ebből 40.000 (negyvenezer) forintnak 2005. március 23. napjától, 560.250 (ötszázhatvanezer-kettőszázötven) forintnak 2005. július 12. napjától, 222.871 (kettőszáz-huszonkettőezer-nyolcszáz-hetvenegyezer) forintnak 2005. június 12. napjától, 40.000 (negyvenezer) forintnak 2005. május 12. napjától, 123.800 (százhuszonháromezer-nyolcszáz) forintnak 2005. július 17. napjától, 64.560 (hatvannégyezer-ötszázhatvan) forintnak 2005. április 27. napjától, 4.934 (négyezer-kilencszázharmincnégy) forintnak 2005. július 18. napjától, 116.750 (száztizenhatezer-hétszázötven) forintnak 2005. április 12. napjától járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

A II. rendű alperes által a felpereseknek fizetendő elsőfokú perköltség összegét az I. rendű felperes esetében 316.160 (háromszáztizenhatezer-százhatvan) forintra, a II. rendű felperes esetében 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forintra, míg a felperesek, mint együttes jogosultak esetében 100.000 (százezer) forintra leszállítja.

Egyéb fellebbezett részben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 9.200 (kilencezer-kétszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget. Ezt meghaladóan a másodfokú eljárásban felmerült perköltségét mindegyik fél maga viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű felperesnél 2005. március 4. napján a Megyei Kórház Szülészeti és Nőgyógyászati Osztályán hasúri tükrözéses műtétet végeztek, amelynek során a hasúri összenövéseket oldották, és a jobb oldali méhfüggeléket eltávolították. A műtét utáni szakban fellepett, az alkalmazott konzervatív kezelésre nem reagáló lázas állapot és bélpaszszázs zavar miatt 2005. március 8. napján sebészeti konzíliumot tartottak, amely diagnosztikus hasi feltárást javasolt. A műtét során a hasüregből nagy mennyiségű genny ürült, a rekeszkupola mindkét szára alatt tályogot, a hasüregben szétterjedő hashártyagyulladást találtak, ezért tályogürítést végeztek. A hasüreg átvizsgálása során a beleken átfúródásos nyílást nem észleltek. Az I. rendű felperesnél az intenzív kezelés ellenére vérmérgezés, sokkos állapot lépett fel, amely miatt antibiotikumos kezelés, gépi lélegeztetés és keringéstámogatás vált szükségessé. Átmeneti javulást követően hasi státuszában ismét romlás lépett fel, ezért annak ellenére, hogy a korábbi műtét során visszahagyott hasi draineken sem genny, sem béltartalom ürülését nem észlelték, 2005. március 11-én ismételten sebészi feltárást mellett döntöttek. A műtét során gennyes váladékkal kísért hashártyagyulladást találtak, melynek okaként a rekeszkupolák alatt kialakult tályogot jelölték meg. A hasüreg átöblítését és átvizsgálását követően nyitott hasúri kezelést kezdtek. 2005. március 17-én a hasüregbe helyezett draineken bélsártartalom ürülését észlelték, ezért az I. rendű felperest ismételten megműtötték. A műtét során a sigmabél falának folytonosság megszakítását találták, amely miatt az érintett bélszakaszt eltávolították, és a bél testközeli végét vendégnyílás formájában a hasfal elé vezették. A stoma zárására és a bélegyesítésre 2005. április 12. napján a P. Tudományegyetem Sebészeti Osztályán került sor.

A Megyei Kórház az I. rendű alperessel és a P. Tudományegyetemmel kötött feladatátadási szerződés értelmében 2010. január 1. napján megszűnt. E megállapodás és a I. rendű alperes 137/2009.(XII.3.) KGY számú határozata

alapján a Megyei Kórház működésével összefüggésben harmadik személyeknek okozott károkért a I.rendű alperes köteles helytállni.

A felperesek keresetükben a sorozatos műtéti beavatkozásokkal összefüggésben őket ért vagyoni és nem vagyoni károk megtérítésére kérték az alperesek kötelezését. Álláspontjuk szerint a Megyei Kórház orvosai tájékoztatási kötelezettségüket elmulasztották, amikor az alternatív kezelési módokra az I. rendű felperes figyelmét nem hívták fel, illetve nem tájékoztatták a laparoszkópos beavatkozás kockázatairól, köztük a bélsérülés lehetőségéről. Úgy ítélték meg, hogy a kórház orvosai az I. rendű felperes gyógykezelése során sem az elvárható gondossággal jártak el, ugyanis a sigmabél sérülését az elsődleges beavatkozás során nem ismerték fel.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a II. rendű alperest, hogy az I. rendű felperesnek 5.000.000 forint, a II. rendű felperesnek 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítést fizessen meg. Marasztalta a II. rendű alperest a felperesek, mint együttes jogosultak javára 1.795.358 forint vagyoni kártérítésben, és ennek késedelmi kamatában, 1.690.868 forint hátralékos költségpótló járadékban, és ennek késedelmi kamatában, valamint 2013. május 1. napjától kezdődően havi 25.967 forint költségpótló járadékban. A keresetet a II. rendű alperessel szemben ezt meghaladóan, míg az I. rendű alperessel szemben teljes egészében elutasította. Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján azt állapította meg, hogy az I. rendű felperes esetében a rekeszkupola alatti tályog, illetve a sigmabél sérülése a 2005. március 4-én elvégzett laparoszkópos műtéttel okozati összefüggésben jött létre. A tályogképződés és a bélsérülés a beavatkozás kockázatai körébe tartozik, azonban a műtéti leírásból nem tűnik ki, hogy ezek elhárítása érdekében az orvosok mindent elkövettek-e. A hasúri összenövések oldása során észlelteket, illetve az érkepletek ellátását ugyanis a műtéti dokumentációban nem rögzítették. A 2005. március 4-én végzett műtét során az elvárható gondossággal történő eljárás esetén a sigmabél részleges sérülését észlelni kellett volna, melynek ellátása a későbbi jelentős súlyosságú szövődmények kialakulásának esélyét csökkentette volna. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kórház orvosai a tájékoztatási kötelezettségüknek sem tettek eleget, miután a műtéti beleegyező nyilatkozatokból kitűnően az I. rendű felperest nem tájékoztatták arról, hogy a laparoszkópos eljárás mellett a műtét hasúri megnyitással történő elvégzését is választhatja, mely esetben a szövődmények kialakulásának valószínűsége kisebb. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a sorozatos műtétek következtében az I. rendű felperesnek sérvei keletkeztek, hasán a műtéti hegek feltűnőek, étrendjének átalakítására kényszerült, a II. rendű felperessel kiegyensúlyozott házassága a beavatkozások következtében megromlott. A felpereseket ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására - a jelenlegi ár- és értékviszonyok alapján - az I. rendű felperes esetében 5.000.000 forintot, a II. rendű felperes esetében 2.000.000 forintot tartott alkalmasnak. Kötelezte továbbá a II. rendű alperest a felperesek vagyoni kárának (a látogatási, ápolási költség, gondozás költsége, a háztartási és házkörüli kisegítő költsége, közlekedési többletköltség, gyógyszerek, vitaminok, kötszerek, gyógyászati segédeszközök és

fájdalomcsillapítók költsége, élelemfeljavítás és a ruhatár átalakítása) megtérítésére. Az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította, utalva a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény 2.§-ának (2) és (4) bekezdésére.

Az elsőfokú ítélet ellen a II. rendű alperes fellebbezett, amelyben elsődlegesen az ítélet részbeni megváltoztatását, és a felperesek keresetének teljes elutasítását kérte. Másodlagosan felvetette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításának indokoltságát is. Álláspontja szerint jogutódi minőségének megállapítására a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény alapján nem lett volna lehetőség. A jogutódlás feltétele ugyanis a I. rendű alperes, valamint az átadásra kerülő intézmény, tehát a Megyei Kórház közötti jogviszony megléte, azonban a I. rendű alperes a perbeli egészségügyi intézménnyel sem a törvény által megjelölt időpontban, sem a hatályba lépés időpontjában jogviszonyban nem állt, tekintettel arra, hogy a Megyei Kórházat 2009. december 31. napjával jogutód nélkül megszüntették, egészségügyi feladatának ellátását pedig erre vonatkozó szerződés alapján funkcionális jogutódként a P. Tudományegyetem vállalta. A jogutódlás a törvény 2.§-ának (1) bekezdése szerint sem áll fenn, mivel egy, a törvény hatályba lépésekor már nem létező intézmény tekintetében alapítói és fenntartói jogok, szállítói tartozással kapcsolatos kötelezettségek nem léteznek, a kártérítési felelősség pedig a meg nem szűnt intézmények tekintetében sem tartozik a törvény hatálya alá. A törvény 5.§-a a 2011. december 30. napján fennálló önkormányzati adósságok átvételéről rendelkezik, azonban a perbeli esetre vonatkozó adósság a fenti időpontban nem állt fenn. Álláspontja szerint az eljárás során az sem nyert kétséget kizáróan bizonyítást, hogy a felpereseket ért sérelmek okozati összefüggésben állnak a Megyei Kórház orvosainak magatartásával. Az I. rendű felperes egészségromlását egy, a műtéti kockázat körébe tartozó szövődmény okozta, amelynek elhárítása érdekében a kórház orvosai a megfelelő gondossággal jártak el. Hangsúlyozta, hogy a műtéti technika kiválasztása nem a beteg, hanem az orvos kötelezettsége, amely a perbeli esetben egyébként sem kifogásolható. A hasúri tükrözés ugyanis lényegesen kisebb megterhelést ró a beteg szervezetére, mint a hasi feltáró műtét, így még az I. rendű felperes előzményi megbetegedéseinek ismeretében is indokolt volt a laparószkópos technika alkalmazása. Fellebbezésében támadta az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítések összegét is, míg a vagyoni kártérítési igényeket nagyobb részben alaptalannak találta. Nem találta bizonyítottnak a látogatási költség felmerülését, a kórházi ápolási költség iránti igényt teljes egészében alaptalannak ítélte, mert a kórházi tartózkodás idején az I. rendű alperes többletápolásra nem szorulhatott. Az I. rendű felperest a kórházból történt elbocsátását követően ápoló családtagok részére külön gondozási díj megállapítását indokolatlannak találta, különösen a gondozással foglalkozó vállalkozások árainak alapulvételeivel. A gondozás és ápolás mellett külön háztartási és házkörüli kisegítő igénybevételét szükségtelennek tartotta. A

közlekedési többletköltséggel kapcsolatos igényt ugyancsak megalapozatlannak találta, figyelemmel a felperesi család tulajdonában lévő több gépjárműre is. A gyógyszer, vitamin és gyógyászati segédeszközök költsége kapcsán hivatkozott arra, hogy amennyiben azok indokoltak és igazoltak, úgy társadalombiztosítási ellátás keretében alacsonyabb áron vagy ingyenesen is igénybe vehetők. A szakértői vélemény alapján az élelemfeljavítás és a ruhacsere költségét is indokolatlannak találta.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, és az abból jogi következtetésekkel is nagyobb részben egyetértett a másodfokú bíróság.

A Megyei Kórház a I.rendű alperes 114/2009.(XI.6.) KGY számú határozata értelmében 2009. december 31. napjával megszűnt. A határozat 3/d. pontja szerint a Megyei Kórház által 2009. december 31. napjáig ellátott egészségügyi közszolgáltatási feladatok tekintetében funkcionális jogutód a P. Tudományegyetem, míg a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében jogutód a I.rendű alperes. Ennek megfelelően rögzíti a Megyei Kórház megszüntető okirata, hogy a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében - az alapító - a I.rendű alperes köteles helytállni.

A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény 2.§-ának (1) bekezdése értelmében a megyei önkormányzatok vagyona és vagyoni értékű joga, a megyei önkormányzatok fenntartásában lévő intézmények, azok vagyona és vagyoni értékű joga 2012. január 1-jén állami tulajdonba került, továbbá a vagyonnal és intézményekkel kapcsolatos alapítói, fenntartói joguk és kötelezettségeik az e törvényben meghatározott szervekre jelen törvény erejénél fogva átszállt. A 2.§ (4) bekezdése értelmében a megyei önkormányzatok, valamint a Fővárosi Önkormányzat helyébe az általuk e törvény szerinti vagyonátadást megelőzően létesített, az átvett vagyonnal, illetőleg intézményekkel kapcsolatos jogviszonyok tekintetében 2012. január 1-jét követően általános és egyetemleges jogutódként az állam, illetőleg e törvényben meghatározott szervek lépnek.

A törvény értelmező rendelkezése (1.§ 3. pontja) szerint az átvett vagyon a megyei önkormányzat vagyona, amely alatt a teljes vagyont, tehát az aktív és passzív vagyonelemeket is érteni kell. Az átvett vagyonhoz így a Megyei Kórház által okozott kár megtérítése iránti kötelezettség, mint a vagyonátadás időpontjában már a I.rendű alperest terhelő kötelezettség is hozzátartozott, ezért a II. rendű alperes - egyébként jogerős végzéssel megállapított - jogutódi minőségét, mint a

vagyonátadást megelőzően létesített, az átvett vagyonnal kapcsolatos jogviszonyok tekintetében általános jogutód alappal nem vitathatja.

Alaptalanul hivatkozik a II. rendű alperes fellebbezésében arra is, hogy a 2005. március 4. napján elvégzett beavatkozással kapcsolatosan kártérítési felelősség nem terheli.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a hasúri tükrözés (laparoszkópos beavatkozás) egyik kockázata a belek sérülése, amelynek elkerülése, illetve az esetlegesen kialakult sérülés következményeinek megszüntetése érdekében az orvosoknak minden lehetséges lépést meg kell tenniük. A bélsérülés keletkezésének mechanizmusára, illetőleg elhárításának konkrét módjára vonatkozóan a szakértő véleményét a fellebbezési tárgyaláson kiegészítette. Megerősítette azt a szakmai álláspontját, hogy a kiterjedt hashártyagyulladás eredményező bélsérülés a 2005. március 4. napján elvégzett laparoszkópos műtéti beavatkozás során alakult ki. Kétségtelen, hogy béltartalom ürülést első ízben csak 2005. március 17. napján észleltek, azonban az elsődleges beavatkozás során kialakult sérülés nem feltétlenül volt áthatoló jellegű. Sérülhetett csak a külső nyálkahártya, mely esetben béltartalom még nem ürül, de a sérült részen keresztül a bélnedvek és a gyulladást előidéző kórokozók a hasüregbe juthatnak. Az elsődleges beavatkozástól a 2005. március 17. napján észlelt béltartalom ürülésig eltelt idő a szakértő szerint elegendő volt arra, hogy a felületi sérülésből egy, a 2005. március 18. napján felismert áthatoló bélsérülés alakuljon ki.

A bélsérülés 2005. március 4. napján történt keletkezését nem zárja ki az sem, hogy a 2005. március 8. napján, illetve a 2005. március 11. napján elvégzett műtét során a bélsérülést nem ismerték fel. A műtéti leírásból ugyanis nem lehet arra következtetni, hogy az operációt végző orvosok teljes alaposággal megvizsgálták a sigmabelet, illetve mindent megtettek az esetleges következmények elhárítására. 2005. március 8-án már kiterjedt hashártyagyulladásra utaló jeleket találtak, ezért elengedhetetlen lett volna, hogy a sigmabélen lévő lepedékes peritonitist letisztítsák, és akár feltöltéssel ellenőrizték a bél sértetlenségét.

A bélsérülés ellátását követően az I. rendű felperes állapota rohamosan javult, amely ugyancsak azt támasztja alá, hogy ez jelentette a fertőzés forrását.

A szakértő hangsúlyozta, hogy a hasúri tükrözésnél - különösen összenövések oldása esetén - fokozottan kell számolni a bélsérülés veszélyével, ezért a műtéti terület csak akkor zárható, ha az operáló orvosok a belek ép állapotáról meggyőződtek. A műtét során a laparoszkóppal jelentős nagyítás érhető el, ennek segítségével a bélsérülés akkor is felismerhető, ha az csak a nyálkahártya felső részét érinti. A 2005. március 4-ei műtéti leírás azonban ilyen vizsgálatra nem utal, még azt sem rögzíti, hogy pontosan mely területen történt az összenövések oldása. Amennyiben a sérülést az első beavatkozás során felismerik, úgy a bélszakasz a laparoszkópos eszközzel - tehát hasi feltáró műtetre való áttérés nélkül - varrással

megerősíthető lett volna. Ilyen esetben nem szükséges a stoma kialakítása, és a sérülés a gyógytartamot számottevően nem befolyásolja.

A fellebbezési eljárásban tett kiegészítésekkel az igazságügyi orvosszakértői véleményt a másodfokú bíróság már mentesnek találta a Pp.182.§-ának (3) bekezdésében írt hiányosságoktól, és a szakértő megállapításait elfogadva az elsőfokú bírósággal egyezően azt állapította meg, hogy az orvosok a bélsérülés felismerése, illetve ellátása során nem az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 77.§-ának (3) bekezdésében elvárt gondossággal jártak el, így felpereseket ennek folytán ért károkért a II. rendű alperes kártérítési felelősséggel tartozik.

Nem találta ugyanakkor megállapíthatónak a másodfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettség megsértését a hasi feltáró műtét lehetőségére való utalás elmaradása miatt. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint a hasúri tükrözéses eljárás (laparoszkópia) és a has feltárásával járó műtéti eljárás egymásnak nem alternatívái, más a műtéti technika, mások az alkalmazott eszközök. Az I. rendű felperes egészségi állapotát, korábbi sorsszerű megbetegedéseit is szem előtt tartva az orvosok helyesen döntöttek a hasúri tükrözés mellett, amelynek során - miután összenövéseket kellett oldani - gyakorlatilag ugyanolyan eséllyel állt fenn a bélsérülés lehetősége, mint a teljes hasi feltáró műtétnél.

Részben alapos volt ugyanakkor a II. rendű alperesnek az elsőfokú bíróság által megítélt kártérítés leszállítására irányuló fellebbezése.

Az I. rendű felperes esetében az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a nem vagyoni kártérítést megalapozó hátrányként a sorozatos, jelentős fájdalommal járó műtéteket, a stoma kialakításából fakadó szükségszerű életmódbeli változásokat - megjegyezve, hogy a stoma zárására viszonylag gyorsan, 2005. április hónapban már sor került -, a kiterjedt hasi hegeket, sérveket, és az ezek miatt a nehéz, illetőleg középnehéz munkákban jelentkező korlátozottságot, az étkezési szokások kényszerű átalakítását, alakjának változását, és az ezek következményeként fellépett, lényegében csak kisebb fokú pszichés problémáit. Mindkét felperes esetében figyelemmel kellett lenni a házasélet elnehezülésére, a családi kapcsolatokban bekövetkezett negatív irányú változásokra, azzal, hogy a családon belüli munkamegosztás és szerepvállalás megváltozása a II. rendű felperes számára jelentett nagyobb nehézségeket. Mindezek kompenzálására azonban a másodfokú bíróság - szem előtt tartva a más hasonló ügyekben kialakult ítélkezési gyakorlatot is - a jelenlegi ár-és értékviszonyokat alapul véve az I. rendű felperes esetében 2.500.000 forintot, míg a II. rendű felperes esetében 1.000.000 forintot elegendőnek tartott. A felperesek kereseti kérelmére figyelemmel nem lehetett mellőzni a II. rendű alperesnek késedelmi kamatban való marasztalását sem, azzal azonban, hogy a késedelmi kamat nem a károkozástól, hanem az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontjától jár.

A vagyoni kártérítési igényekkel kapcsolatosan a másodfokú bíróság előre bocsátja, hogy a bírói gyakorlat szerint a károsult az őt ért hátrány kiküszöböléséhez vagy

enyhítéséhez csak az indokolt és szükséges költségek megtérítését igényelheti. Nyilvánvalóan nem kifogásolható, ha a beteg egészségi állapotának javítása érdekében több lehetséges gyógymódot igénybe vesz, illetve különböző gyógyhatású készítményeket használ, azonban számolnia kell azzal, hogy a károkozóra csak az indokolt költségek háríthatók át. Másrészt pedig, ha a kár elhárítása érdekében beszerzett valamely vagyontárgy nem pusztán a károkozó által előidézett hátrányos helyzet kiküszöbölését szolgálja, hanem más szükséglet kielégítésére is hivatott, a bírói gyakorlat általában csak a beszerzési költség 50%-ának megtérítésére lát lehetőséget.

Az elsőfokú eljárásban felvett bizonyítás anyaga alapján aggálytalanul megállapítható volt, hogy a II. rendű felperes az I. rendű felperest gyógykezelése során folyamatosan látogatta. A látogatási költségek összegét az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, annak leszállítására a másodfokú bíróság nem látott okot. Nem találta ugyanakkor indokoltnak a kórházi ápolás ideje alatt külön ápoló igénybevételét, ezért az ezzel kapcsolatos költségeket a II. rendű alperesre nem hárította át.

Az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette a gondozás időtartamát, és annak összegét is helytállóan állapította meg a K. A. Bt. árainak 75%-át alapul véve. A kártérítési igény alapossága szempontjából nem bír jelentőséggel, hogy az ápolást az I. rendű felperes hozzátartozói végezték, ez ugyanis nem a károkozó kártérítési kötelezettségének csökkentését célozta. Az összeg meghatározása körében a másodfokú bíróság figyelemmel volt arra is, hogy az I. rendű felperes felfekvése bántalmái miatt részleges ápolási tevékenységre is szükség volt.

Ugyancsak helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű felperes a nehéz, illetve közepesen nehéz háztartási és házkörüli munkák elvégzésében a jövőben is segítségre szorul, és a járadék havi összege sem kifogásolható.

Az igazságügyi orvosszakértő véleménye alapján egyértelmű, hogy az I. rendű felperes hat hónap időtartamig a tömegközlekedési eszközöket nem tudta igénybe venni, így az ezzel kapcsolatos többletköltségei megtérítésére az elsőfokú bíróság által megállapított összegben igényt tarthat.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság a felfekvések kezelése miatt szükséges speciális krémek, fertőtlenítő oldatok, kötszerek költségét, a műtéti beavatkozásokkal összefüggésbe hozható hajhullás miatt szükséges paróka költséget, hajnövelő szerek, illetve vitaminok költségét. A kiegészítő orvosszakértői vélemény egyértelműen rögzíti, hogy vitaminok, fájdalomcsillapítók, illetve a bélszakasz megrövidülése miatt emésztésjavító szerek szedése az I. rendű felperes esetében a jövőben is indokolt, az ezek költségként figyelembe vett havi 10.000 forint eltúlzottnak nem tekinthető. Az élelemfeljavítás, a haskötő, illetve az antidecubitus ágymatrac és alátét alkalmazásának szükségessége ugyancsak az igazságügyi orvosszakértő véleményén alapul, azok igazolt, teljes költségének megtérítésére az I. rendű felperes igényt tarthat. A biopton lámpa viszont nemcsak

a felfekvések kezelése szolgál, hanem alkalmazása lényegesen szélesebb körben elfogadott, ezért a beszerzési ár felének megtérítésére kötelezte a másodfokú bíróság a II. rendű alperest. A mágneses derékalj és párna, illetve infra mágneses takaró használatát azonban nem tartotta a másodfokú bíróság az I. rendű felperest ért károk elhárításához, illetve csökkentéséhez feltétlenül szükségesnek, ezért ezek költségében a II. rendű alperest nem marasztalta. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján indokolt a ruhatár kisebb mértékű átalakítása, annak költségét azonban a másodfokú bíróság 100.000 forintban fogadta el.

A felperesek tehát az alábbi összegű vagyoni kártérítésre tarthatnak igényt:

látogatási költség:

40.000 forint, és ennek 2005. március 23. napjától járó késedelmi kamata,

gondozási költség:

560.250 forint, és ennek 2005. július 12. napjától járó késedelmi kamata,

háztartási kisegítő költsége:

havi 15.000 forint

2005. április 12. napjától 2013. április 30. napjáig 1.440.000 forint hátralékos járadék, és ennek 2009. április 12. napjától járó késedelmi kamata,

közlekedési többletköltség:

60.000 forint, és ennek 2005. június 12. napjától járó késedelmi kamata,

gyógyszer-, kötszer- és vitaminköltség:

279.781 forint, és ebből 162.871 forintnak 2005. június 12. napjától járó késedelmi kamata, 16.750 forintnak 2005. április 12. napjától járó késedelmi kamata, 2012. január 1. napjától havi 10.000 forint járadék, 2012. január 1. napjától 2013. április 30. napjáig 160.000 forint hátralékos járadék, és ennek 2012. augusztus 1. napjától járó késedelmi kamata,

haskötő költsége:

2006. január 1. napjától 2013. április 30. napjáig 90.868 forint, és ennek 2009. április 12. napjától járó késedelmi kamata, 2013. május 1. napjától havi 967 forint,

élelemfeljavítás:

40.000 forint, és ennek 2005. május 12. napjától járó késedelmi kamata,

biopton lámpa:

123.800 forint, és ennek 2005. július 17. napjától járó késedelmi kamata,

antidecubitus ágymatrac és alátét:

64.560 forint, és ennek 2005. április 27. napjától járó késedelmi kamata,

paróka költsége:

4.934 forint, és ennek 2005. július 18. napjától járó késedelmi kamata,

a ruhatár cserjének költsége:

100.000 forint, és ennek 2005. április 12. napjától járó késedelmi kamata.

A járadékkal nem érintett vagyoni kártérítés teljes összege 1.273.325 forint, a járadékhátralék az elsőfokú bíróság ítéletében írt 1.690.868 forint, míg a járadék havi összege ugyancsak az elsőfokú bíróság által megállapított 25.967 forint.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a nem vagyoni kártérítés összegét az I. rendű felperes esetében 2.500.000 forintra, a II. rendű felperes esetében 1.000.000 forintra, és ezeknek az összegeknek 2013. április 9. napjától járó késedelmi kamatára, míg a járadékkal nem érintett vagyoni kártérítés összegét 1.273.325 forintra leszállította, egyéb fellebbezett részében pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperesek által igényelt kártérítés összege a másodfokú bíróság döntése mellett sem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak, ezért a II. rendű alperes a Pp.81.§-ának (2) bekezdése alapján a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére köteles. Ez az I. rendű felperes esetében magában foglalja az általa előlegezett 157.410 forint szakértői költséget, 158.750 forint ügyvédi munkadíjat, a II. rendű alperesnél 63.500 forint ügyvédi munkadíjat, míg a vagyoni kártérítési tételek tekintetében mindkét felperest érintően összesen 100.000 forint ügyvédi munkadíjat.

A II. rendű alperes fellebbezésének pertárgyértéke 9.506.962 forint volt, amely 4.022.033 forint erejéig vezetett sikerre. Miután a pernyertesség-pervesztesség aránya megközelítőleg azonos, a II. rendű alperes a másodfokú eljárásban az I. rendű felperes által előlegezett szakértői költség fele részét köteles megfizetni, míg egyebekben a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján mindegyik fél viseli a saját költségét. A II. rendű alperes illetékmentes, a felperesek illetékmentességre kiterjedő részleges személyes költségmentességben részesültek, ezért a fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 4.§-ának (1) bekezdése, valamint a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (7) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2014. február 19.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k.
előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró

A kiadmány hitelül: